

Motion till riksdagen 2007/08:So448

av Eva Olofsson m.fl. (v)

Bättre äldreomsorg för döva, hörselskadade och dövblinda

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att sammanställa och komplettera de undersökningar som finns om äldre döva, dövblinda och hörselskadades livsvillkor och hur kommunernas stöd till dem ser ut runtom i landet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att tillsammans med Sveriges Dövas Riksförbund, Föreningen Sveriges Dövblinda och Sveriges Kommuner och Landsting öka kunskapen bland kommunerna om äldre dövas livsvillkor och sprida goda exempel.

Motivering

Äldre dövas situation är speciellt utsatt. Genom kommunikationshandikappet att inte höra är risken extra stor för ensamhet och isolering. Kontakten med grannar blir ofta väldigt ytlig utan ett gemensamt språk. Det är inte lätt att hitta nya vänner när nätverket glesnar. Ibland blir också kontakt med barn och barnbarn krånglig när barnens partners och barnbarnen inte kan teckenspråk. Kommunens erbjudande av träffpunkter, kultur och fritidsaktiviteter är inte meningsfulla när man inte hör det som sker och inte kan prata med övriga deltagare. Oron finns för att inte kunna göra sig förstådd om något skulle hända. Ofta har de äldre döva på grund av att svenskan är deras andra språk också svårt att förstå den kommunala informationen.

Möjligheterna att få teckenspråkig hemtjänst eller plats på teckenspråkigt äldreboende saknas ofta. Kunskapen om vad det innebär att vara döv eller hörselskadad och teckenspråkig är ofta mycket bristfällig i kommunerna och även inom de delar av hälso- och sjukvården som inte arbetar direkt gentemot

Fel! Okänt namn på

döva eller hörselskadade. En så enkel sak som att det inte går att utföra sysslor samtidigt som undersköterskan teckenspråkar med den döve och att det därför behövs längre tid är inte en självklarhet.

För den äldre döve är dövsamhället med de dövas föreningar ofta tryggheten och möjligheten att träffa andra teckenspråkiga för gemenskap och samtal. Men oron finns där; vad händer när jag inte längre orkar ta mig hemifrån? När jag behöver plats på äldreboende, skall jag då hamna på ett boende där samtalet med andra består av några rader på en papperslapp och hamna i utanförskap och isolering? Kommer jag att glömma mitt språk när det inte finns någon att tala med?

I dag finns vad vi känner till teckenspråkig hemtjänst i Göteborg sedan 20 år tillbaka. Teckenspråkiga äldreboendeplatser finns i Malmö, Stockholm och är på gång i Göteborg. I Umeå där de dövas förening är mycket aktivt i frågan har vad vi vet inget beslut fattats ännu. Det är inte heller en självklarhet för stadsdelar och kommuner att bevilja plats på ett teckenspråkigt äldreboende. När äldreboendet i Malmö startade fick många överklaga för att få rätt till en plats där.

Det är kommunernas ansvar att ha en god äldreomsorg för sina innevånare. Äldre döva är dock en liten, men mycket sårbar grupp där det behövs insatser på nationell nivå. Det behövs en bättre kunskap om hur det ser ut för äldre döva i Sverige. Socialstyrelsen bör därför få i uppdrag att sammanställa och komplettera de undersökningar som gjorts och är på gång för att få en nationell överblick över livsvillkoren för äldre döva, dövblinda och hörselskadade och över hur kommunernas stöd till dem ser ut runt om i landet. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

En bra teckenspråkig äldreomsorg för döva kräver ökade kunskaper och ett samarbete över kommungränserna. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att tillsammans med Sveriges Dövas Riksförbund, Föreningen Sveriges Dövblinda och Sveriges Kommuner och Landsting öka kunskapen bland kommunerna om äldre dövas livsvillkor och sprida goda exempel. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 3 oktober 2007

Eva Olofsson (v)

Rossana Dinamarca (v)

Siv Holma (v)

Egon Frid (v)

Elina Linna (v)